

rem Moysi , & Filiam Ieptè ; item quæ aliquos
Viros , vt Hieremiam : Attamen de nullo ex
his constat , Votum Virginitatis emisisse ; vnde
Maria recte appellatur *Virginitatis Primipila*.
Quod si Andreas Hierosolimitanus tract. 1. de ins-
titutionib. Monach. & Historia proferita referunt
Eliam , & Eliseum Votum nuncupasse Virginini-
tatis , hoc est parum verosimile , & omnino
falsum apud graves .

Auctores.

SECTIO TERTIA.

*Q*uoniam physica virginitas sit de conceptu Deipara , ut talis ? Et alia de Virginitate dubia .

Prämitto primo , quod illud est meta-
physicè necessarium , cuius oppositum
est metaphysicè impossibile ; nimurum , quod
ita est necessarium , vt si eius contradicitorium
poneretur , ponerentur in rebus duo contradic-
toria. Illud vero est physicè necessarium , cuius
oppositum naturaliter , & sine miraculo fieri
nequit , licet de potentia Dei absoluta possit.
Illud demum est moraliter necessarium , cuius op-
positum est moraliter impossibile , hoc est , ab-
solutè , & sine miraculo poni potest , numquam
tamen re ipsa ponendum est ; V. g. quando su-
ieatum ita propendet in aliquem actum , vt in
eadem rerum , & circumstantiarū peristasi num-

quam

quam sit sine illo , dicitur , & est ad illum mo-
raliter necessitatus , atque eius oppositum est
moraliter impossibile , adeo , vt non nisi im-
prudenter , & temerarie iudicetur ponendum .

Præmitto secundo : Quod Virginitas Dei,
paræ fuit omnino heroica , & perfectior , quam
in qualibet alia Creatura ; nam ita sentiunt Pa-
tres , ex quibus S. Iacobus Apostolus vocat Ma-
riam *virginum gloriam* , S. Ciril. *Virginitatis coro-
nam* , S. Damasc. *Virginitatis thesaurum* , & iuxta
Nazianz. In Maria pudor virtutes omnes complexus
est . Patet etiam ratione , nam causa finalis Vir-
ginitatis Deipara fuit honor Verbi Divini ; ef-
fedita ipsum Verbum , & Spiritus Sanctus ; mo-
tiva pene immensacharitas , qua Maria Deum
ardentissime amat ; ac demum effectus illius
fuit trahere ad se Verbum Patris iuxta Nazianz.
& alios Patres : Ergo Virginitas Deiparae , &c.
His ita suppositis sequentes hic questiones dis-
quiruntur .

Prima , & principalis : An de essentia Ma-
tris Dei , vt talis , sit physica Virginitas ? Hoc
est , an Maternitas Dei , ita sit cum Virginitate
connexa , vt implicuerit metaphysicam contra-
dictionem , Matrem Dei non fuisse Virginem .
& vt Deus fuerit metaphysicè necessitatus ad
Matrem Virginem eligendam , ex suppositione
quod decreverit Matrem eligere ? Secunda ,
an saltem moraliter fuerit necessitatus ad Ma-
tris

ris Virginis electionem? Tertia, an supposito, quod non fuerit metaphysicè impossibile, sed tantum moraliter Matrem Dei non fuisse Virginem, si daretur optio Mariæ ad eligendum, vel amissionem Virginitatis, vel Maternitatis Dei, potius amissionem huius, quam illius eligeret? Pro resolutione sit.

Prima conclusio: Non est metaphysicè impossibile, quod Mater Dei non fuerit Virgo. Vnde physica Virginitas non est de essentia Deiparæ, ut talis. Hæc conclusio est omnium Theologorum præter quendam Interpretem D. Thomæ, quem hic refert P. Suares, & vnum perdoctum Recentiorum Angelopoli Primitum, & meum Antecessorem dignissimum; atque adeo certa, ut Exim. D. tom. 2. in 3. p. disp. 10. sect. 3. dicat, contrariam nec probabilem, nec verisimilem esse. Probatur igitur à priori: Id non est metaphysicè impossibile, ex cuius existentia, si poneretur, non sequerentur duo contradictoria; sed ex existentia Matris Dei non Virginis, si poneretur, non sequerentur duo contradictoria: Ergo non est metaphysicè impossibile, &c. Responder Sapietissimus Magister, secutura duo contradictoria, nimirum quod ea Mulier esset Mater Dei, & non esset. Esset, ut supponitur; quod vero non esset, sic probat.

Quia de conceptu Maternitatis Dei est,
quod

quod sit dignitas simpliciter infinita, omnium maxima, & cui debentur omnia dona possibilia puræ Creaturæ: Talis autem non esset, si non ei deberetur metaphysicè Virginitas, nam posset ei deesse, ac per consequens defectuosa foret. Sed contra: Quia Maternitas Dei est dignitas simpliciter infinita, & omnium maxima, est illi metaphysicè debita Virginitas: Ergo quia Maternitas Dei est dignitas simpliciter infinita, & omnium maxima, est illi metaphysicè debita gratia habitualis, quippe tam defectuosa esset, imo magis sine gratia habituali, quam sine Virginitate.

Consequentia negari nequit, quia non videtur assignari posse iusta disparitas. Tum sic: Ergo supposita Maternitate, non potuit à Deo dari Mariæ gratia habitualis in præmium operum ipsius, quod absurdum est. Consequentia est evidens; nam quod alicui est metaphysicè debitum, & per consequens Deus nequit ei negare adhuc de potentia absoluta, non potest à Deo dari in præmium, alioqui Petro in præmium alicuius operis honesti posset Deus dare, quod esset rationalis; atque gratia habitualis, vt ex solutione prædicta clare concluditur, supposta Maternitate, est Mariæ metaphysicè debita: Ergo non potuit, &c.

Maior, ultra probationem inclusam, amplius à paritate stabilitur. Ideo iuxta Theolo-

gos Xptus non meruit sibi gratiam habitualem, quia erat debita vniōni hypostaticæ titulo naturalis connexionis: Ergo si Maternitati fuit debita titulo connexionis metaphysicæ, multominius potuit Mariæ dari in præmium, cum fortior sit connexio metaphysicæ, quam naturalis, ac proinde ea vinci nequeat negando gratiam. Quod si dicas gratiam habitualem, adhuc supposita Maternitate, non potuisse deberi Mariæ debito metaphysico, quia est de ratione gratiæ; quod detur gratis. Contra est: Quia hoc non est de ratione gratiæ habitualis, & quia ea fuit in Xpto ex debito naturalis connexionis; & quia nec dicitur *gratia*, quia detur gratis, sed quia facit hominem Deo *gratum*, & amicum. Quando autem dicunt Theologi, gratiam ideo esse gratiam, quia datur gratis, loquuntur immediate de gratia actuali auxiliante.

Vlterius iam iuxta principia Sapientissimi Magistri, & nostra, probatur, Mariam sicut conciperet ex consortio Viri fore Matrem Dei: Ideo Maria de facto est Mater Dei, quia produxit vniōnem naturalem Xpti, & etiam hypostaticam; atqui in consortio Viri posset producere eas ambas vniōnes, posita elevatione ad hypostaticam, nam Viri consortium, nec retardaret efficaciam principij elevantis, nec vim generativam Mariæ: Ergo adhuc in eo casu est Mater Dei. Respondebis, in eo casu Mariam

pro-

producturam utramque vniōnem pure physice, sicut lapis elevatus potest producere visionem, non vero modo requisito, vt esset Mater Dei; quia non esset Virgo. Verum hæc solutio, cum reddat pro vñima ratione ipsam conclusionem, mihi videtur circulus, & petitio principij.

Contra illam tamen sic arguo: Ideo lapis physicè producens per elevationem visionem beatam, produceret pure physice, quia cum non vivat, nec sit intellectivus, est essentialiter incapax producendi vitali modo visionem; & videnti Deum, qui est effectus formalis ab elevatione inapplicablem; atqui Mulier est essentialiter capax generandi hominem, & si habeat coprincipium elevans est capax generandi hominem Deum, qui sunt effectus causæ efficiens a Deo supplebiles, vt est evidens: Ergo Maria, in eo casu non pure physice se haberet, sicut lapis. Dices, se habituram pure physice, quia non esset Virgo: Verum hoc, vt diximus, est cum conclusione respondere. Iam vero sit.

Secunda conclusio cum P. Ripal, de ente supern. tom. 2. disp. 79. sect. 13. num. 95. Mater Dei non Virgo, est moraliter impossibilis, vnde Maternitati Dei titulo moralis necessitatis debita est physica Virginitas. Probatur conclusio: Si ex suppositione, quod Deus libere voluerit eligere Matrem, fuit moraliter necessitatus ad eligendam Matrem Virginem, Mater Dei non

Z.

Virgo

Virgo fuit moraliter impossibilis, ut est nouum; atqui ex suppositione, quod Deus libere voluerit eligere Matrem, fuit moraliter necessitatus ad eligendam Matrem Virginem: Ergo Mater Dei non Virgo fuit moraliter impossibilis. Probatur minor auctoritate Patrum: Nam D. Aug. Serm. 7. in natali Domini ait, sicut non poterat caro, nisi de carne nasci, ita non poterat Dei caro de farnaco utero, nisi sine generante prodire.

Ex quibus sic argumentor: Iuxta Augustinum fuit in Deo aliqua necessitas ad eligendam Matrem Virginem, ibi non poterat; sed non fuit necessitas physica, aut metaphysica: Ergo fuit moralis, ac proinde fuit moraliter necessitatus ad eligendam Matrem Virginem. Probatur minor: Eodem modo, quo est necessarium carnem de carne nasci, fuit iuxta Augustinum necessarium, Xptum sine generante de utero prodire; atque non est physice, aut metaphysice necessarium, carnem de carne nasci, ut patet in Adamo, qui de limo terrae formatus est; sed tantum est necessarium moraliter, quatenus post Adamum ita semper accidit, ut caro de carne nascatur, cum possit Deus absque ullo miraculo hominem se solo producere, ut produxit primum: Ergo Xptum sine generante de utero prodire, non est physice, aut metaphysice necessarium, sed solum moraliter, ac per consequens non fuit necessitas, &c.

Vlterius ex eodem Aug. nam hic in Psalm. 76 inquit. Necesse est, ut revocet ad se servos suos. Necesse est, ut revocet fugitivos redeentes ad Dominum: necesse est, ut exandiat vocem Compeditorum. Ex quibus sic: Eodem modo loquitur Aug. in his verbis, ac in supra allatis, nam sicut ibi dicit non poterat, ita hic necesse est, quod in idem recedit; atqui in his non loquitur de necessitate physica, aut metaphysica, sed tantum de morali, ut est evidens; alioqui esset Deo physice, aut metaphysice impossibile, non exaudire vocem compeditorum, vel recipere fugitivos, quod dicere est absurdissimum; Ergo in illis non loquitur de necessitate physica, aut metaphysica, sed tantum de morali.

Probatur iam minor primi syllogismi auctoritate aliorum Patrum: Deus iuxta Patres, ex suppositione, quod aliquid decernat facere est moraliter necessitatus ad faciendum optimum, & decentissimum sibi, hoc q̄ semper infallibiliter facit; atqui ex ipsis terminis est notum, fuisse optimum, & decentissimum Deo, quod eius Mater esset Virgo: Ergo ex suppositione, quod Deus, &c. Probatur maior: Nam S. Damasc. lib. 1. de fide cap. 29. ait Si Dei voluntas providentia est, omnino necesse est, omnia, quæ providentia sunt, secundum rectam rationem optimam, & Deo decentissima fieri, ut non sit ea melius fieri. Cirill. etiam Alexan. inquit. Omnia Pater potest, & meliora.

meliora semper vult; & alia alij Patres videndi apud Ilq. tom. 2. de Deo tract. 10. disp. 23. q. 3. prop. 7. & 9. Ergo Deus iuxta Patres, &c.

Denique minor primi sylogismi ratione probatur. Qui aliquem vehementer amat, nequit non vehementer, & infallibiliter inclinari ad volendum ei optimum, si hoc æquè sit sibi facile, ac minus bonum: Ut patet in Parentibus ardentissimè diligentibus Filios suos; atqui Deus Pater vehementissimè, & infinitè amat Filium suum Unigenitum, & ei fuit facillimum dare Filio suo Matrem optimam, nimis Virginem: Ergo non potuit non vehementer, & infallibiliter inclinari ad ei volendam Matrem Virginem; sed hæc vehemens, & infallibiliter inclinatio est necessitas moralis, ut patet: Ergo Deus fuit moraliter, &c.

Tertia conclusio cum P. Rod. hic q. 3. sect. 3. §. 3. Beata Virgo pluris æstimavit Maternitatem Dei, quam Virginitatem; attamen data optione, ut eligeret, vel Virginitatem, vel sine Virginitate Dei Maternitatem, potius illam, quam hanc eligeret. Probatur prima pars conclusionis: Maternitas Dei, iuxta sup. dic. diff. 2. sect. 4. sublimior est, atque adeo æstimabilior, quam gratia habitualis: Ergo æstimabilior est quam physica Virginitas, nam hæc est minus æstimabilis, quam gratia, sed si ita est, Maria pluris æstimavit Maternitatem Dei, quam Virginitatem

nitatè, nam semper perfectissimè operata est iuxta legitimam rerum æstimationē: Ergo Beata Virgo pluris, &c.

Probatur secunda conclusionis, pars: Licet aliquod sit bonum sublimius natura sua, quam aliud, tamen ex charitatis motu debet aliquid eligi minus bonum præ illo sublimiori: Ergo licet Maternitas sit sublimior, quam Virginitas, debuit Maria potius eligere ex motu charitatis Virginitatem, quam Maternitatem. Probatur antecedens similis, & consequentia: Si Maternitas non esset forma Sanctificans, adhuc iuxta P. Rodes, & alios esset excellentior gratia habituali: Item melius est carere peccato originali, quam veniali proprio, nam illud est mortale, & hoc non; atqui data optione Matrix, ut eligeret vel Maternitatem Dei, vel gratiam; vel carere peccato originali, vel veniali actuali, potius eligeret deberet gratiam, quam Maternitatem, & contrahere peccatum originale, quam committere veniale: Ergo licet aliquod, &c.

Et ratio ulterior conclusionis à priori est: Quia Virginitas est perfectio Deo gratissima, in qua charitas aliquid Deo offert, ut munus æstimabilissimum; Maternitas vero est summa dignitas, quæ à Deo accipitur; atqui charitas inclinat potius, ut aliquid dilecto demus illi per gratum, quam ut aliquid, licet sublimius, ab eo

eo accipiamus, ut videtur notum: Ergo Maria ex motu, & inclinatione charitatis, potius eligeret Virginitatem suam consecrare Deo, quam ipsius Maternitatem accipere: Sicut quia peccatum originale non est in se propria voluntate commissum, & veniale est commissum propria voluntate, seu non in alio, potius, ut ex Rodes diximus, eligeret originale, quam veniale.

Argumenta contra primam conclusionem.

Argumentum primum: Patres inquistunt, quod Maria, nec conciperet, nec pareret Deum, si non fuisset Virgo: Ergo quia Virginitas est de conceptu Deiparæ, ut talis. Probatur antecedens: Nam S. Chrysostom. homil. 49. super Genes. ait. *Aliqui propter hoc ipsum sicut, quoniam virum non cognoscis; nam si cognosceres virum, non fuisses habita digna;* ut huic mysterio servires. S. Eleuter. Martyr. homil. de Anunt. Si Maria Virgo non permanisset, non utique Filium Dei generasset. Hesichius Hierosolim. si cognosceres virum, non pareres Deum. S. Bernard. Serm. 2. de Adven. Talis partus congruebat Virgini, ut non pareret, nisi Deum: Et talis Nativitas decebat Deum,

vt

ut non nisi de Virgine nasceretur: Ergo Patres in-
quiunt, &c.

Distinguo argumenti antecedens: Maria, nec conciperet, nec pareret Deum in hac providentia, seu ex vi praesentis decreti, &c. concedo, in alia providentia, nego. Vel aliter, non conciperet ratione alicuius impossibilitatis metaphysicæ, nego, ratione impossibilitatis moralis, concedo, & sic intelliguntur omnes auctoritates Patrum. Etenim, ut bene ait D. Epiphan. haeres 70. *Deus potens est facere, que vult;* sed fecit *qua decent ipsius Deitatem.* Indeque cum Filio Dei decentissimum fuerit (vii vnicè probat S. Bernardus allatus contra nos) quod eius Mater esset Virgo, id in hac providentia voluit Deus, & ratione impossibilitatis moralis aliter fieri non potuit; ideoque licet in alia providentia potuerit esse Mater Dei non Virgo, secus in hac.

Argumentum secundum: Si Filius Mariæ non fuisset Filius Virginis, non fuisset Deus: Ergo necesse fuit, ut Mater Dei esset Virgo. Probatur antecedens: Ex Prolo Orat. de Nativ. habita in Concil. Ephes. dicente. *Quod si ea, qua genuit Virgo non permanxit, neque ille, qui natus est, aliud, quam purus homo extitit.* Item ex Theodoto Ancirano hom. 2. ad Patr. eiusd. Concilij aiente. Si more nostro natus est (nimis Xpus) homo utique, & nihil aliud est; Ergo si Filius Mariæ, &c.

&c. Ex instantia facienda contra hoc argumentum, alijs que instantijs, & rationibus in alijs inferendis, ostenditur, quam bene dixerit Ex iiii. Doct. contrariam sententiam, non modò non esse veram, sed nec verissimilem.

Insto igitur argumentum efficacissime: Clemens Alexand. lib. 6. Stromatum, ait. *Cum Deus sit bonus, si cessarit benefacere, Deus quoque esse cessabit.* Item D. Chrysost. Orat. 4. de provid. inquit, *si nihil est post hanc vitam, neque Deus est.* Ergo necesse est, ut Deus nobis benefaciat, atque, ut post hanc vitam praemia conferat, & penas infligat; si enim aliter faciat, Deus non erit, & hoc est impossibile. Distingues consequens: Necesse est necessitate metaphysica antecedenti, nego, morali, cōcedo. Et quidem recte; neq; enim aliud respōderi potest.

Idēo enim hi Patres in illis casibus dicunt, defecturum Deum, loquendo non hyperbolice, sed stricte, quia moralis Dei necessitas, & propensio ad semper benefaciendum, præmiandum quæ bonos, & castigandum malos, est illius proprietas inseparabilis; ac proinde si ea deficeret, Deus non esset; non quia deficeret effectus propensionis, sed quia deficeret propensio, uti Patres supponunt, inde ex dictis auctoritatibus necessitas metaphysica ad electionem Matris Virginis non probatur. Nunc ergo applica tuam solutionem tuo argumento, & proceda-

cedamus in pace. Etenim cum hæc in providentia, ex vi præsentis decreti, & ex vi suæ inclinationis, & moralis necessitatis Deus voluerit, quod Mater Verbi esset Virgo, rectè inferunt Patres, quod si Virgo non foret, neque foret Mater Verbi, nequæ Filius Mariae Deus esset non tamen id inferunt ex aliqua metaphysica antecedenti necessitate, ut videtur evidens.

Argumentum tertium: D. Thom. 3. p. q. 28. artic. 1. ait. *Quod Xptus sit conceptus ex Virgine, conveniens propter quatuor: Primo, propriæ mitteris Patris dignitatem conservandam;* cum enim Xptus sit Verus, & naturalis Dei Filius non fuit conveniens, quod alium Patrem haberet, quam Deum, ne dignitas Dei Patris transferretur in alium. Ex quibus sicut implicat, quod prædicatum aliquod proprium Dei, alicui creaturæ communicetur; sed esse Patrem Xpti, est prædicatum proprium Dei, dignitas Patris Aeterni, & excellentia: Ergo implicat communicari alicui Creaturæ; ac per consequens implicat, aliquæ hominem esse Patrem Xpti, quod est eius Mātrē non esse Virginem.

Insto argumentum: Implicat, quod prædicatum proprium Dei, communicetur Creaturæ; sed æternitas, immensitas, & infinitudo sunt prædicata propria Dei: Ergo implicat communicari Creaturæ; ac per consequens implicat Creatura adhuc permanens æterna à parte ante, &

Crea-

Creatura de absoluta Dei potentia existens *vbi-*
que, & omne infinitum cathegorematicum. Vi-
de tuum argumentum contra sententias in socie-
tate communes. Respondebis, quod aliqua sunt
Dei prædicata aliquomodo participabilia à
Creaturis, qualia sunt posita in retorsione; alia
vero sunt prorsus imp participabilia, ut *Aetas*,
& de eorum numero est *Paternitas* Xpti. Verum
vnde hoc tibi credemus? *Enim vero* solum quia
dicis; difficile enim prohabis.

Contra tamen ad hominem: Atqui ratio
formalis Paternitatis Xpti non est incommuni-
cabilis Creaturæ: Ergo nulla est solutio Proba-
tur antecedens: Ratio formalis Paternitatis Xpti
stat in fecunditate ad generandum activè Filiū
Dei; atqui iuxta tua principia, & mea ex Pa-
tribus Bern. Alb. Mag. & alijs, Deus commu-
nicavit Maria eamdem suam fecunditatem ad
activè generandum Filium Dei; nam per te
Maria non solum passivè, sed activè etiam con-
currit: Ergo ratio formalis, &c. Dices, ratio-
nen formalē Paternitatis petere, ut Pater sit
causa principalis Filij, quod respectu suppositi
divini repugnat; non vero ita rationem Mater-
nitatis, nam hæc potest esse causa instrumenta-
lis.

Sed contra etiam ad hominem: Conceptus
generationis substantialis in tuis, & meis prin-
cipijs præsciadit à causa principali, & instru-
mentalib,

mentalib, nam solum est *Origo viventis*, à *viven-*
te, &c. Atqui cum præscissione à causa princi-
pali, vel instrumentalib salvaretur in Patre crea-
to Xpti, si daretur, ratio *Originis viventis à vi-*
vente, &c. Ut est evidens: Ergo de ratione for-
mali Patris non est quod sit causa principalis, &
solutio ruit. Hinc ad argumentum dic, in ipsis
D. Thomæ Verbis solutionem includi, nam ait,
quod non fuit conveniens, seu quod non esset de-
centissimum Deo, ut fecunditas Patris in ho-
minem transferretur; hoc que nos etiam dici-
muss, ideo què asserimus, quod Pater Xpti fuit
morariter impossibilis. Ad syllogismum, nego
maiores, & distinguo consequens subillatum,
implicat, implicantia metaphysica nego, mora-
li, concedo.

Argumentum quartum à ratione: Quod
Xptus conciperetur ex consortio Viri, fuisse
aliqua indecentia; sed metaphysicè repugnat,
quod Deus homo aliquam indecentiā admittat;
Ergo, & quod conciperetur ex consortio Viri.
Distinguo maiorem, fuisse aliqua indecentia
positiva, nego, negativa, concedo: Hoc est,
in *Conceptione* Xpti ex Viro nulla fuisse posi-
tiva indecentia, quia ea *Conceptio* fieret mo-
do purissimo, & absolute convenienti Filio Dei;
attamen fuisse aliqua indecentia negativa per
exclusionem maioris decentiæ, nam Deo decen-
tius fuit concipi ex Matre Virgine, ideoque
ad